

Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Завдання II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з

ГЕОГРАФІЇ (2020 р.)

8 клас

Код: Г – 8 –

ЗАВДАННЯ № 1

ТЕСТИ

ВІДПОВІДІ

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ НА ТЕСТИ

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відповідь	В	В	В	В	В	В	Б	А	Г	Б
№	11	12	13	14	15					
Відповідь	Б	Б	А	В	А					

№ 16				№ 17				№ 18				№ 19				№ 20			
1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Б	А	В	Д	Б	А	Д	В	В	А	Д	Г	Б	Г	А	Д	А	Д	Г	В

№ 21			№ 22			№ 23			№ 24			№ 25		
3	4	7	3	5	6	2	3	6	1	2	6	1	2	6

Загальна кількість балів за виконані завдання – 91 б. Час написання – 4 год.

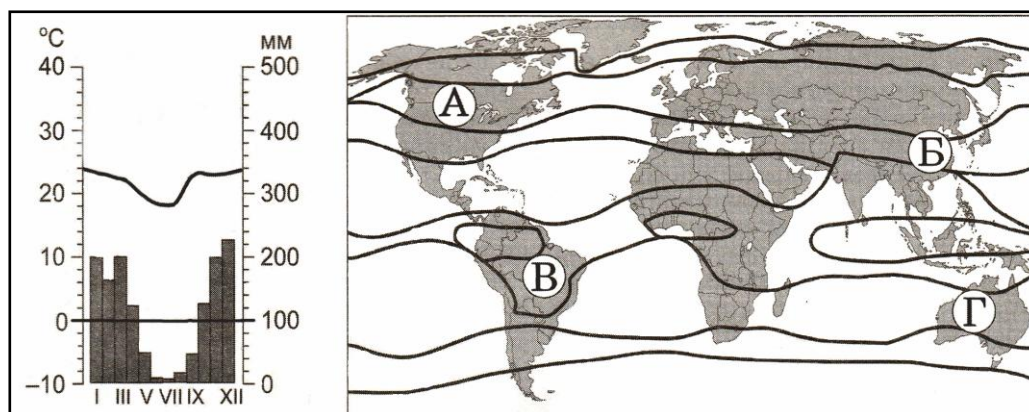
Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№ 1-20)

1. Укажіть географічний пояс, в якому кількість висотних поясів у горах найбільша

- А помірний
Б тропічний

- В екваторіальний
Г субтропічний

2. Визначте місцевість на карті кліматичних поясів, характеристики клімату якої відображено на кліматограмі

3. У романі Жюль Верна «Подорож до центру Землі» головні герої Отто Ліденброк і Аксель повертаються зі своєї підземної подорожі через вулкан
А Везувій **Б** Етна **В** Стромболі **Г** Вулькано
4. Укажіть, назву течії Тихого океану, з якою пов'язані суттєві зміни температури води, повені на суходолі, шторми на морі
А Куросіо **Б** Каліфорнійське **В** Ель-Ніньйо **Г** Перуанське
5. Укажіть природний комплекс, що характерний для субекваторіального кліматичного поясу
А сільва **Б** джунглі **В** кампос **Г** маквіс
6. «А земля їх стане пустелею з вини жителів її, через плід діянь їхніх». Про який регіон з перелічених ідеться у вислові?
А східносибірська тайга Росії
Б пампи в Аргентині й Парагваї
В регіон Аральського моря
Г сільви на заході Бразилії
7. Укажіть пустелю, де 25 листопада довжина тіні від предметів у місцевий полудень буде найдовшою
А Руб-ель-Халі **Б** Наміб **В** Кизилкум **Г** Долина Смерти
8. У якій з точок із зазначеними координатами сумарна сонячна радіація у червні буде більшою?
А 29° пн. ш., 24° сх. д. **Б** 55° пн. ш., 46° сх. д.
В 35° пн. ш., 28° зх. д. **Г** 35° пд. ш., 24° сх. д.
9. З точки спостереження магнітний азимут водонапірної башти 75°. Схилення +4°. Визначте дійсний азимут напрямку на залізничний міст, розташований у діаметрально протилежному боці від водонапірної башти
А 281° **Б** 254° **В** 109° **Г** 259°
10. Укажіть максимально можливу полудневу висоту Сонця в межах України
А 72° **Б** 69° **В** 52° **Г** 63°
11. Укажіть височину, що має найбільшу абсолютну висоту

А Приазовська

В Волинська

Б Подільська

Г Придніпровська

12. Виразить в одиницях часу дугу паралелі величиною $4^{\circ}45'$

А 9 хв. 15 с.

В 19 хв.

Б 23 хв.

Г 6 хв. 15 с.

13. Визначте масштаб карти, якщо відстань на місцевості між Києвом і Тернополем становить 480 км, а на карті – 48 см

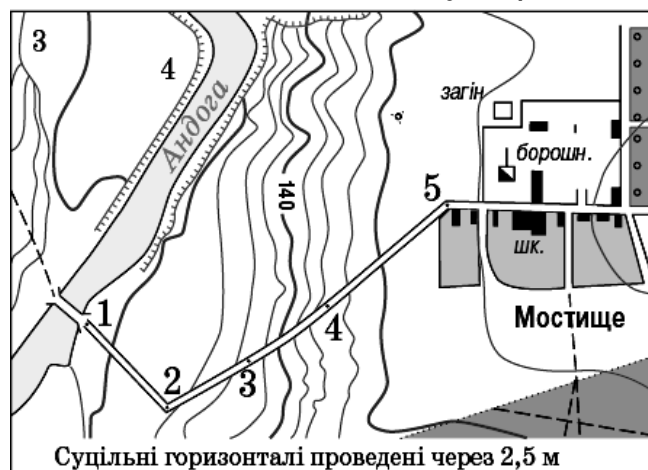
А 1:1 000 000

В 1:10 000

Б 1:10 000 000

Г 1:100 000

14. Розгляньте фрагмент топографічної карти. Оцініть рельєф місцевості між річкою Андогою та населеним пунктом Мостище. Визначте відрізок шляху, на якому велосипедисту буде найважче їхати від мосту через Андогу до Мостища.

А 1→2

Б 2→3

В 3→4

Г 4→5

15. Визначте площу України на карті півкуль із масштабом 1:22 000 000, якщо її площа ≈ 604 тис. км

А 12,5 см²

В 2,76 см²

Б 1,25 см²

Г 27,6 см²

Завдання на встановлення відповідності (логічні пари) (№ 16-20)

До кожного завдання подано інформацію, позначену цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Для виконання завдання необхідно встановити відповідність інформації, що позначено цифрами і буквами (утворити логічні пари) та записати букви в **БЛАНКУ ВІДПОВІДЕЙ** під цифрами відповідного номера тесту.

16. Установіть відповідність між історичними землями та часом їх входження до складу України й державами, які передали ці землі

1	Північна Україна	А	1939 р., Польща
2	Східна Галичина	Б	1940 р., Румунія
3	Крим	В	1954 р., Росія
4	Закарпаття	Г	1940 р., Польща
		Д	1945 р., Чехословаччина

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

17. Установіть відповідність між назвами природних зон і тваринами, які характерні для них

1 мішані ліси	А песець, лемінг, овцебик
2 тундра й лісотундра	Б ведмідь барибал, різні види лисиць, американський борсук
3 хвойні ліси (тайга)	В ховрах, вилорога антилопа, койот
4 лісостеп і степ	Г лама, шиншила, страус нанду
	Д лось, американський соболь, соболеподібна куниця, сірий ведмідь гризли

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

18. Установіть відповідність між типами та формами рельєфу

1 водно-ерозійний	А моренні горби, ками
2 льодовиковий	Б кар'єри, терикони
3 гравітаційний	В річкові долини, яри
4 карстовий	Г печери, лійки
	Д осипи, зсуви

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

19. Установіть відповідність між географічними координатами міст та різницею місцевого часу між ними

1 Чернігів (51 пн. ш., 31 сх. д.) і Суми (51 пн. ш., 35 сх. д.)	А 52 хв.
2 Луганськ (49 пн. ш., 39 сх. д.) і Миколаїв (47 пн. ш., 32 сх. д.)	Б 16 хв.
3 Донецьк (48 пн. ш., 38 сх. д.) і Луцьк (51 пн. ш., 25 сх. д.)	В 20 хв.
4 Київ (51 пн. ш., 34 сх. д.) і Сімферополь (45° пн. ш., 34° сх. д.)	Г 28 хв.
	Д 12 хв.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

20. Установіть відповідність між географічними об'єктами та способами їх зображення на тематичних картах

1 залізниці, кордони	А лінійні значки
2 міста, села	Б спосіб ізоліній
3 басейн корисних копалин	В значки рухів
4 напрям вітру	Г спосіб ареалів
	Д геометричні поза масштабні значки

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих варіантів відповіді (№ 21–25).

Завдання 21–25 мають по сім варіантів відповіді, серед яких лише три правильні. Оберіть три цифри, що позначають правильні, на Вашу думку, варіанти відповіді, та запишіть їх у **БЛАНКУ ВІДПОВІДЕЙ** під цифрами відповідного номера тесту

21. Оберіть правильні твердження

- 1 стрілка компаса вказує напрям на схід
- 2 навколосвітня подорож уздовж паралелей буде все довшою від екватора до полюсів
- 3 для зображення рельєфу на плані й карті застосовують горизонталі
- 4 за відстанню між горизонталями на плані можна визначити крутизну схилу
- 5 зображення на карті не має спотворень, за що її називають моделлю Землі
- 6 відлік азимутів починають від напрямку на південь
- 7 з південного полюсу Землі можна рухатися лише у північному напрямку

22. Укажіть області України, де розташовані найбільші родовища торфу

1 Одеська	2 Дніпропетровська
3 Волинська	4 Закарпатська
5 Рівненська	6 Житомирська
7 Харківська	

23. Укажіть періоди, які виділяють у кайнозойській ері

1 юрський	2 палеогеновий	3 неогеновий
4 крейдовий	5 девонський	6 четвертинний
7 кембрійський		

24. Укажіть твердження, які правильно характеризують характер рельєфу України

- 1 у рельєфі України за площею переважають низовини
- 2 Українські Карпати – середньовисотні гори з округлими вершинами
- 3 у рельєфі України за площею переважають височини
- 4 Українські Карпати – давні, низькі, сильно зруйновані гори
- 5 Кримські гори – молоді високі гори із загостреними вершинами
- 6 найвища позначка рівнинної частини України – гора Берда
- 7 рівнини України мають загальний ухил із півдня на північ

25. Виберіть правильні твердження щодо етнічних земель України

- 1 Східна Галичина – це Львівська, Івано-Франківська та захід Тернопільської області
- 2 Слобожанщина – це Харківська, північ Луганської та схід Сумської областей
- 3 Волинь – це Волинська, Житомирська та Хмельницька області
- 4 Північна Буковина перебуває у складі Румунії
- 5 Таврія – це Херсонська та Миколаївська області
- 6 Пряшівщина перебуває у складі Словаччини
- 7 Мармарощина – Чернівецька область

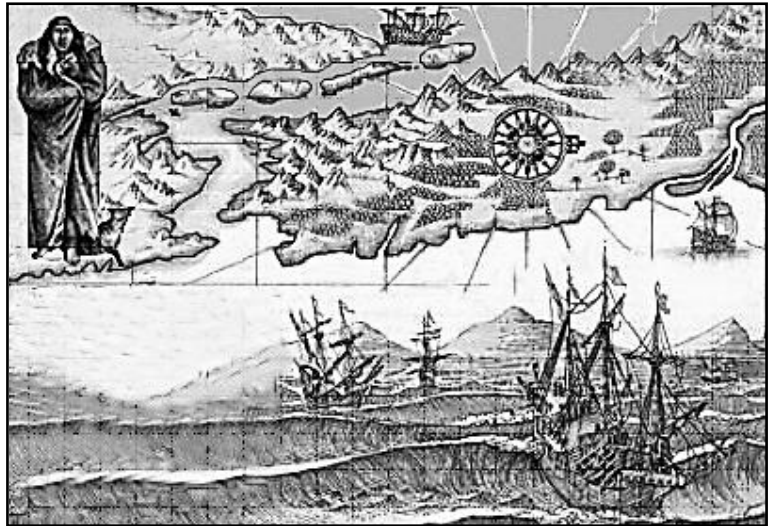

ЗАВДАННЯ № 2 (8 кл.)

(Ваші відповіді мають бути лаконічними, чіткими, конкретними і переконливими)

1. Що таке картографічні проекції? Для чого вони необхідні? Чи можна створити дрібномасштабну карту без спотворень? Відповідь обґрунтуйте. (10 балів).

2. На малюнку зображена дуже відома протока. Адмірал, який пройшов нею першим, поспішав назустріч дуже тихим водам, всесвітній славі та власній загибелі далеко від Батьківщини ... Капітан, який пройшов нею другим, поспішав назустріч дуже бурхливим водам, незліченним багатствам та блискучій кар'єрі адмірала на Батьківщині ... Обоє протока зустріла дуже негостинно. Назвіть цю протоку та мореплавців. Оцініть їх внесок вивчення планети. Укажіть атмосферні та гідрологічні процеси та явища, з якими зустрілись першовідкривачі, поясніть природу їх виникнення (10 балів).

у

ЗАВДАННЯ № 3 (8 кл.)

1. Яку широту має місцевість зображена на малюнку? У якому напрямі тече річка? Поясніть свою відповідь (6 балів)

Відповідь:

1. Приблизно 42° - 43° .
2. Річка тече зі сходу на захід, бо в північній півкулі підмиваються праві береги річок

2. Заповніть таблицю, розпізнавши за зразком поняття, пов'язані з темою «Географічна карта і робота з нею» (9 балів):

№ з/п	Визначення поняття	Поняття
<i>Зразок: сукупність значків та пояснень до карти</i>		<i>легенда</i>
1	Кут між напрямом на Північний географічний полюс та певний об'єкт місцевості	<i>істинний (дійсний) азимут</i>
2	Кут між напрямом на Північний магнітний полюс та певний об'єкт місцевості	<i>магнітний азимут</i>
3	Кут між північним напрямом вертикальної лінії кілометрової сітки та певний об'єкт місцевості	<i>дирекційний кут</i>
4	Кут між магнітним та істинним меридіаном	<i>магнітне схилення</i>
5	Кут між північним напрямом вертикальної лінії кілометрової сітки та магнітним меридіаном	<i>поправка напрямку</i>
6	Кут між істинним та магнітним меридіаном	<i>магнітне схилення</i>
7	Короткі лінії, що показують вільним кінцем напрямом схилу	<i>бергштрих</i>
8	Поширення певного явища на окремих територіях	<i>ареал</i>
9	Математичний спосіб, який дає можливість перейти від кулястої поверхні до площини	<i>картографічна проекція</i>
10	Відбір інформації для зображення на карті	<i>генералізація</i>
11	Лінії на картах і планах, які з'єднують точки з однаковим значенням будь-якої величини	<i>ізолінії</i>
12	Прилад для точних вимірів на карті кривих ліній	<i>курвіметр</i>
13	Відстань між двома сусідніми горизонталями	<i>закладення</i>
14	Перевищення точки поверхні над рівнем Балтійського моря	<i>абсолютна висота</i>
15	Координати, які визначають за лініями кілометрової сітки	<i>прямокутні</i>
16	Проекція, за якої меридіани та паралелі перетинаються під прямим кутом	<i>циліндрична</i>
17	Проекції, за яких основний масштаб зберігається тільки на окремих меридіанах та паралелях	<i>рівнопроміжна</i>
18	Проекція, за якої паралелі мають форму концентричних кіл, а меридіани – прямі лінії, що радіально розходяться	<i>азимутальна</i>

3. Дерево бук найкраще росте у Карпатах при кількості атмосферних опадів 700 мм і більше, та при температурі найхолоднішого місяця вище -8°C . В яких інтервалах висот найкраще росте бук, якщо на висоті 200 м температура повітря в січні $-2,6^{\circ}\text{C}$, а кількість опадів 600 мм?

Із підйомом на кожні 100 м кількість опадів зростає на 25 мм, а температура повітря знижується на $0,6^{\circ}\text{C}$. Хід вирішення запишіть і відобразіть графічно (6 балів).

Розв'язання (3)

1. Визначаємо максимальну висоту, до якої може зрости бук:

- а) $-8^{\circ}\text{C} - (-2,6^{\circ}\text{C}) = 5,4^{\circ}\text{C}$;
- б) $-0,6^{\circ}\text{C} / 100 \text{ м} = 5,4 / x \text{ м}$;
- в) $x = 900 \text{ м}$;
- г) $200 \text{ м} + 900 \text{ м} = 1100 \text{ м}$

2) Визначаємо мінімальну висоту, з якої може зростати бук:

- а) $700 \text{ мм} - 600 \text{ мм} = 100 \text{ мм}$;
- б) $25 \text{ мм} / 100 \text{ м} = 100 \text{ мм} / x \text{ м}$;
- в) $x = 400 \text{ м}$;
- г) $400 \text{ м} + 200 \text{ м} = 600 \text{ м}$

Відповідь: за вказаних умов дерево бук найкраще зростатиме в інтервалах висот 600-1100 м